

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **D. T.**, zast. JUDr. Tomášem Bělinou, advokátem, se sídlem Pobřežní 370/4, Praha 8, proti žalované: **generální ředitelka Generálního finančního ředitelství**, se sídlem Lazarská 15/7, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 1. 2019, č. j. 2243/19/7400-40186-050821, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 7. 2020, č. j. 15 Ad 6/2019-70,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 7. 2020, č. j. 15 Ad 6/2019-70, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Ředitel Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 5. 11. 2018, č. j. 77522/18/7425-20290-505839, vyslovil, že služební poměr žalobkyně podle § 72 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 72 odst. 4 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“), končí uplynutím 60 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí, neboť žalobkyně přestala splňovat předpoklad zdravotní způsobilosti potřebný k výkonu služby podle § 25 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 34 odst. 1 zákona o státní službě a tento předpoklad by nespĺňovala na žádném služebním místě.

[2] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

II.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“). Ten shora

označeným rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud totiž shledal, že lékařský posudek ze dne 12. 9. 2018 ani ve spojení s jeho doplněním ze dne 24. 9. 2018 není úplný ani přesvědčivý, a nepředstavuje proto dostatečný podklad pro závěr, že žalobkyně přestala splňovat předpoklad zdravotní způsobilosti potřebný k výkonu služby podle § 25 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 34 odst. 1 zákona o státní službě a tento předpoklad by nesplňovala na žádném služebním místě. Uzavřel proto, že skutkový stav, který vzaly správní orgány za podklad svých rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu, což představuje vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

III.

[5] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí proti tomuto rozsudku krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatelka především krajskému soudu vytýká, že v napadeném rozsudku neuvedl, proč neaplikoval závěry rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 7. 2018, č. j. 65 Ad 19/2017-29, a rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 26. 2. 2019, č. j. 59 A 111/2017-36 (vztahující se ke skončení služebního poměru státních zaměstnanců z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby), na něž poukazovala ve svém vyjádření k žalobě, ale přisvědčil argumentaci žalobkyně obsažené v žalobě. Podle stěžovatelky krajský soud v napadeném rozsudku bez vysvětlení ignoroval přílehlavou judikaturu krajských soudů, která se věnuje zcela shodné problematice a hodnotí ji optikou zákona o státní službě, a vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2016, č. j. 6 Ads 19/2013-35, který se zabýval pozbytím osobní způsobilosti a skončením služebního poměru příslušníků bezpečnostního sboru, tedy odlišnou problematikou. Pozbytí osobní způsobilosti podle vyhlášky č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, a pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby podle zákona o státní službě nelze podle stěžovatelky zaměňovat a podrobovat stejným hodnotícím kritériím. Nelze tedy podle stěžovatelky rovněž srovnávat nároky a způsob hodnocení zdravotního stavu státních zaměstnanců a příslušníků bezpečnostních sborů v souvislosti s dalším možným výkonem jejich služby.

[7] Stěžovatelka zdůrazňuje, že z poukazovaných rozsudků krajských soudů je zřejmé, že pozbyl-li státní zaměstnanec dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu státní služby zařazené do I. kategorie podle rizikovosti, pozbyl tím i způsobilost k výkonu služby na jakémkoliv systemizovaném místě v rámci Finanční správy České republiky, neboť není schopen vykonávat státní službu ani v rámci nejméně rizikové kategorie. Za takové situace je povinností služebního orgánu ukončit služební poměr státnímu zaměstnanci podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě. Podle citovaných rozsudků tedy není právem ani povinností služebního orgánu zjišťovat bližší důvody ztráty dlouhodobé zdravotní způsobilosti k výkonu služby za situace, kdy je z listin založených ve spise zřejmé, že státní zaměstnanec s ohledem na svůj zdravotní stav nemůže vykonávat službu na žádném

pokračování

služebním místě státní služby, jelikož neexistuje služební místo, na kterém by bylo menší zdravotní riziko při výkonu služby. U příslušníků bezpečnostních sborů je naopak konkrétnější hodnocení důvodů, pro které došlo ke ztrátě dlouhodobé zdravotní způsobilosti, na místě, jelikož zde existuje reálná možnost, že na jiném místě bude zdravotní způsobilost naplněna (oproti státním zaměstnancům totiž vykonávají širší spektrum činností). V nynějším případě však nepanovaly žádné pochybnosti o skutečném zdravotním stavu žalobkyně s ohledem na pozbytí její zdravotní způsobilosti k výkonu služby, přičemž nebylo s ohledem na její zdravotní stav možné uvažovat o jejím převedení na jiné služební místo (služební místo referenta majetkových daní bylo zařazeno v I. kategorii rizikovitosti práce), a správní orgány tak měly z listin založených ve správním spise dostatek informací k tomu, aby mohly rozhodnout o skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě. Stěžovatelka proto nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že správní spis neobsahuje podklady, podle nichž by bylo možné dojít k závěru, že žalobkyně přestala splňovat podmínku zdravotní způsobilosti k výkonu služby a že tuto podmínku by nesplňovala na žádném služebním místě.

IV.

[8] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje zamítnutí kasační stížnosti. Předesílá, že se plně ztotožňuje se závěry vyslovenými v napadeném rozsudku. Namítané kasační důvody podle ní neobstojí.

[9] Žalobkyně ke stěžovatelkou odkazovaným rozsudkům krajských soudů uvádí, že z nich v nynější věci nelze vycházet; rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci byl vydán až po vydání napadeného rozhodnutí a rozsudek Krajského soudu v Ostravě představuje rozhodnutí soudu nižšího stupně, který nelze považovat za judikát vedoucí ke sjednocování praxe soudů ve správním soudnictví. Nakonec žalobkyně uvádí, že judikaturu vztahující se k otázce pozbytí osobní způsobilosti a skončení služebního poměru příslušníků bezpečnostního sboru považuje na rozdíl od stěžovatelky za příléhavou.

[10] Žalobkyně v doplňujícím vyjádření sděluje, že správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 1. 10. 2020, č. j. 61486/20/7425-20290-505839, reagoval na napadený rozsudek (zrušující napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně) tak, že opětovně ukončil služební poměr žalobkyně podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě ve spojení s § 72 odst. 4 téhož zákona. K tomu dodává, že proti tomuto rozhodnutí se již nebude odvolávat, a to tudíž bude ode dne 3. 11. 2020 v právní moci. Žalobkyně s ohledem na uvedené označuje za nežádoucí nastalý stav, kdy současně existují dvě rozhodnutí o skončení služebního poměru, a uvádí, že v případě úspěchu kasační stížnosti a zrušení napadeného rozsudku by rozhodování o její původní žalobě ztrácelo smysl.

V.

[11] Stěžovatelka v reakci na posledně uvedené vyjádření žalobkyně sděluje, že správní orgán prvního stupně vydal nové rozhodnutí o skončení jejího služebního poměru až poté, co krajský soud zrušil první rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jehož přezkum je předmětem nynějšího řízení. Stav, kdy správní orgán vydá nové rozhodnutí poté, co jeho původní rozhodnutí soud zrušil a proti takovému rozhodnutí podal příslušný správní

orgán kasační stížnost (tedy existuje možnost, že v návaznosti na rozhodnutí o kasační stížnosti dojde ke zrušení rozsudku soudu a tím i k obnovení původního správního rozhodnutí), je podle stěžovatelky zcela v souladu s právními předpisy. V nynějším řízení je nutné postavit najisto, zda skončení služebního poměru na základě původního rozhodnutí ze dne 5. 11. 2018, č. j. 77522/18/7425-20290-505839, bylo v souladu se zákonem či nikoliv, a tedy kdy skončil služební poměr žalobkyně (zda právní mocí původního rozhodnutí o skončení služebního poměru nebo právní mocí nového rozhodnutí). Stěžovatelka nadto k závěru napadeného rozsudku, že lékařský posudek (o zdravotní způsobilosti k výkonu služby) musí být přesvědčivě odůvodněn, doplňuje, že z vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci (dále jen „vyhláška č. 98/2012 Sb.“), a vyhlášky č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, nevyplývá, že by bylo povinnou součástí lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k výkonu služby odůvodnění, ze kterého by bylo možné posoudit další okolnosti zdravotní způsobilosti k výkonu služby, jak nesprávně dovozuje krajský soud.

[12] Stěžovatelka v dalším doplnění kasační stížnosti upozorňuje na nedostatečné rozlišování mezi úpravou zdravotní způsobilosti vztahující se na příslušníky bezpečnostních sborů a na státní zaměstnance v nynější věci krajským soudem i žalobkyní. Je přesvědčená o tom, že úpravu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nelze aplikovat na služební poměr státních zaměstnanců podle zákona o státní službě. Tudíž při posuzování zákonnosti skončení služebního poměru státních zaměstnanců podle zákona o státní službě nelze vycházet ze závěrů soudních rozhodnutí, která se opírají o zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Stěžovatelka zde taktéž upozorňuje na skutečnost, že krajský soud v napadeném rozsudku překročil rámec žalobních argumentů. Žalobkyně toliko namítala, že měla být zařazena mimo výkon služby z organizačních důvodů a že s ní neměl být ukončen služební poměr. Netvrdila však, že je schopna výkonu služby na jiném služebním místě či že předpoklad zdravotní způsobilosti potřebné k výkonu služby nepřestala splňovat.

[13] Žalobkyně v reakci na uvedené doplnění zdůrazňuje, že stěžovatelka v nynějším řízení nedisponovala v době vydání rozhodnutí posudkem, podle něž by žalobkyně dlouhodobě pozbyla zdravotní způsobilost k výkonu jakéhokoliv služebního místa. Z lékařského posudku ze dne 10. 9. 2018 a jeho doplnění ze dne 24. 9. 2018 je zřejmé, že posudkový lékař se zabýval hodnocením zdravotního stavu výlučně ke služebnímu místu, které stěžovatelka zastávala. Stěžovatelka přitom nevyvinula žádnou snahu opatřit žalobkyni služební místo jiné, které by vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu bylo vhodné. Žalobkyně dále nesouhlasí s argumentací stěžovatelky, že nelze aplikovat závěry judikatury ve věcech skončení služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů na nynější případ.

[14] Stěžovatelka v navazujícím vyjádření uvádí, že na rozdíl od žalobkyně má za to, že zákon o státní službě předpokládá pouze jednu možnou variantu lékařského posudku, a to právě ohledně dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní službu; právní úprava upravující zdravotní způsobilost státních zaměstnanců podle zákona o státní službě, tedy zákon o specifických zdravotních službách a vyhláška č. 98/2012 Sb., nepředpokládá posudkový závěr, že státní zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost

pokračování

obecně na všech systemizovaných služebních místech. Tato skutečnost je přitom zásadní odlišností oproti právní úpravě vztahující se ke služebnímu poměru příslušníků bezpečnostních sborů, která zná mimo jiné závěry pracovnělékařského posudku – ztráta dlouhodobé zdravotní způsobilosti k výkonu služby buď na konkrétním služebním místě, nebo k výkonu služby obecně. Stěžovatelka proto opakuje, že není přílehlavé aplikovat judikaturní závěry týkající se věcí příslušníků bezpečnostních sborů na otázky státních zaměstnanců.

VI.

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že napadený rozsudek právě takovou vadu vykazuje.

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud předesílá, že správní soudnictví poskytuje ochranu subjektivním právům fyzických a právnických osob způsobem a za podmínek stanovených zejména soudním řádem správním. V případě ochrany před nezákonným rozhodnutím je na žalobci, aby v zákonné lhůtě soustředil důvody, v jejichž mezích má být rozhodnutí soudem zkoumáno. Soudní přezkum není a nemůže být všeobecnou kontrolou zákonnosti postupu a rozhodování správních orgánů. Je vždy na osobě rozhodnutím dotčené, zda toto rozhodnutí akceptuje, či zda se proti němu bude bránit u soudu; je rovněž na její vůli, jaká pochybení označí za podstatná. Dispoziční zásada je vyjádřena v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž žalobní body jsou podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. náležitostí žaloby a musí z nich být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky za nezákonné nebo nicotné. Určující pro rozsah soudního přezkumu je tedy, až na výjimky, řádná žaloba. V jejích mezích soud zkoumá napadené rozhodnutí, a pokud namítanou nezákonnost či vady řízení zjistí, zruší napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a podle odst. 4 téhož ustanovení věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.

[18] Výslovnou výjimku z dispoziční zásady obsahuje pouze § 76 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud vysloví i bez návrhu nicotnost rozhodnutí. Jiná situace je ve vztahu k vadám podle odst. 1 téhož ustanovení; zde soudní řád správní žádnou takovou formulaci neobsahuje. Otázkou, zda je soud oprávněn zrušit rozhodnutí, pokud shledá z úřední povinnosti některou z vad uvedených v § 76 odst. 1 s. ř. s., se opakovaně zabýval ve své rozhodovací praxi Nejvyšší správní soud. Uzavřel přitom, že citované ustanovení nepředstavuje výjimku z dispoziční zásady. Rozšířený senát konkrétně v usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73 vyslovil, že „[u]stanovení § 76 odst. 1 SŘS upravuje postup soudu v případech, kdy soud může rozhodnutí zrušit i bez nařízení jednání – z toho lze dovodit jen to, že případy tam uvedené jsou důvodem ke zrušení správního rozhodnutí. Výslovně předpokládá postup z moci úřední – tj. bez návrhu – pouze v případě nicotnosti rozhodnutí, kterou lze vyslovit podle odst. 2 cit. ustanovení. Z povahy vady pak postup z moci úřední přichází v úvahu i u vad spočívajících v nepřezkoumatelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) SŘS, a to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námitek.“

[19] Krajský soud je tedy oprávněn a povinen přihlížet z úřední povinnosti k vadám uvedeným v § 76 odst. 1 s. ř. s. toliko tehdy, pokud žalobou napadené správní rozhodnutí vůbec není schopno přezkumu z hlediska žalobních námitek, přičemž tato vadnost a nemožnost podrobit rozhodnutí zkoumání musí být zjevná buď ze spisu (či z jeho absence), nebo z rozhodnutí samého, pokud bude postrádat srozumitelnost či důvody v takové míře, že vylučuje zkoumání důvodnosti žaloby, anebo ji soud sezná na základě jiných rozhodných skutečností, jež se dostanou do jeho sféry. Zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, může tudíž krajský soud pouze tehdy, brání-li tyto vady přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84). Příkladem by mohl být rozpor výroku a odůvodnění rozhodnutí nebo naprostá nesrozumitelnost a vnitřní rozpornost výroku rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 16/2010-105). Nejvyšší správní soud rovněž dovedl, že krajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, pokud správní orgán rozhodl způsobem, který mu zákon neumožňoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2 As 163/2016-27).

[20] Judikatura také vedle právě popsaných výjimek ze zásady dispoziční dovedla, že krajský soud je povinen z moci úřední zrušit správní rozhodnutí v případě, kdy správní orgán nezastavil řízení o přestupku přesto, že odpovědnost za přestupek zanikla podle § 76 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39), a rovněž je povinen přihlížet *ex officio* k prekluzi práva správce daně vyměřit či doměřit daň (srov. nálezy ÚS ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. II. ÚS 1416/07, nebo ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07).

[21] Jak vyplývá z výše uvedeného, správní soud je sice povinen přihlížet sám z úřední povinnosti k některým těžkým vadám správního rozhodnutí (nicotnost, nepřezkoumatelnost či prekluze), nicméně není oprávněn (ani povinen) za žalobce domýšlet námitky ani dotvářet příliš obecné žalobní námitky z vlastní iniciativy. Takový postup soudu by popíral uplatnění dispoziční zásady ve správním soudnictví a zasahoval by do principu rovnosti účastníků řízení podle článku 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, resp. § 36 odst. 1 soudního řádu správního. Odepřel by tak žalovanému právo vyjádřit se ke skutkovým a právním otázkám, které vzal soud za určující pro své zrušující rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. 7 Afs 216/2006-63). Rozhodnutí krajského soudu založené na odlišné právní argumentaci, než jaká byla obsažena ve správním rozhodnutí nebo v podané žalobě, k níž se strany řízení nemohly dosud vyjádřit a zejména tomu uzpůsobit provedené dokazování, by bylo pro účastníky překvapivé a porušovalo by právo na spravedlivý proces (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 8. 1999, sp. zn. IV. ÚS 544/98, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 2 Afs 16/2011-78).

[22] Kasační soud již také opakovaně dovedl, že přezkoumal-li správní soud nad rámeč žaloby (aniž by se jednalo o otázky, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti) napadené rozhodnutí a z toho důvodu jej zrušil (*ultra petitum*), je v řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout k této skutečnosti z úřední povinnosti jako k tzv. jiné vadě řízení před soudem s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé

pokračování

podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. např. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, či rozsudek ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69, ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Afs 67/2012-48, nebo ze dne 8. 10. 2015, č. j. 10 Ads 75/2015-42).

[23] V nyní posuzované věci krajský soud zrušil napadené rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně pro vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzaly správní orgány za podklad svých rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu. Konkrétně shledal, že lékařský posudek ze dne 12. 9. 2018 ani ve spojení s jeho doplněním ze dne 24. 9. 2018 není úplný ani přesvědčivý, a nepředstavuje proto dostatečný podklad pro závěr, že žalobkyně přestala splňovat předpoklad zdravotní způsobilosti potřebný k výkonu služby podle § 25 odst. 1 písm. f) zákona o státní službě ve spojení s jeho § 34 odst. 1, a tento předpoklad by nesplňovala na žádném služebním místě.

[24] Nejvyšší správní soud však ze spisového materiálu krajského soudu ověřil, že žalobkyně tuto vadu řízení v průběhu řízení o žalobě (v samotné žalobě ani v jejím doplnění) nenamítala. Jádro stěžovatelčiny argumentace spočívalo v nesouhlasu se způsobem, jakým s ní správní orgány ukončily služební poměr, respektive podle kterých ustanovení zákona o státní službě. Žalobkyně se domnívala, že správní orgány s ní měly služební poměr ukončit podle § 72 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě, a nikoliv podle § 72 odst. 1 písm. c) téhož zákona. Žalobkyně jak v žalobě, tak i v jejím doplnění poukazovala výlučně na nezákonnost napadeného rozhodnutí způsobenou nesprávným právním posouzením věci (ukončení jejího služebního poměru) správními orgány a nikoliv na vady řízení způsobené nesprávně zjištěným skutkovým stavem.

[25] S ohledem na právě uvedené je zřejmé, že krajský soud již v naraci napadeného rozsudku chybně, v rozporu s obsahem žalobních bodů, předeslal, že žalobkyně brojila proti nesprávně zjištěnému skutkovému stavu, přičemž následně právě z důvodu vad při zjišťování skutkového stavu obě správní rozhodnutí zrušil.

[26] Krajský soud tudíž napadeným rozsudkem popřel princip vyjádřený zákonodárcem v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. [*Soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.*], když přezkoumal napadené rozhodnutí mimo rámec uplatněných žalobních bodů. Nejednalo se přitom o žádnou z výše popsanych výjimečných situací, v nichž by byl krajský soud oprávněn přihlédnout k vadám postupu správních orgánů či jejich rozhodnutí z úřední povinnosti. Popření zmíněného principu vyplývajícího z § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. představuje libovůli, která je však v demokratickém právním státě vyloučena. Krajský soud uvedeným postupem zasáhl do práva stěžovatelky na rovné postavení účastníků řízení, neboť jí v tomto případě neumožnil, aby se k problematice vad lékařského posudku mohla vyjádřit, tj. předložit relevantní argumentaci k otázce, kterou, ač nebyla namítána v žalobě, vzal krajský soud za rozhodnou pro zrušení napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Krajský soud proto pochybil, když zcela stranou svého rozhodování ponechal v žalobě obsažené žalobní body a napadené správní rozhodnutí přezkoumal a zrušil z důvodu, který žalobkyně neuplatňovala. Zvolený postup krajského soudu v předmětné věci je třeba považovat za

jinou vadu řízení, která může mít, a v předmětné věci i měla, za následek nezákonné rozhodnutí krajského soudu o věci samé.

[27] K uvedenému závěru dospěl Nejvyšší správní soud přesto, že stěžovatelka v kasační stížnosti námitku o porušení § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. krajským soudem výslovně nevznesla; překročení žalobní argumentace však v jednom ze svých vyjádření mezi jiným taktéž zmínila. Jelikož v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. není Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti mimo jiné tehdy, bylo-li řízení zatíženo vadou, která mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí o věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), jako tomu bylo v nynější věci, přihlédl k uvedenému pochybní krajského soudu z úřední povinnosti, jak již uvedeno.

[28] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatelkou uplatněný kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. byl naplněn, ač pro jiné než stěžovatelkou namítané vady. Vytčené pochybení současně vylučuje, aby Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných kasační námitek, neboť výsledkem bezvadného procesu v řízení před krajským soudem by mohl být jiný výsledek řízení.

VII.

[29] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1, části věty první před středníkem, s. ř. s. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[30] V dalším řízení bude na krajském soudu, aby opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí, a to v rozsahu řádně uplatněných žalobních bodů a s ohledem na v nich uplatněné důvody, pro něž žalobkyně považuje rozhodnutí správních orgánů obou stupňů za nezákonná, a teprve poté o věci nově rozhodl.

[31] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu